

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Szak/10/2016
Identifikačné číslo spisu:	7016200875
Dátum vydania rozhodnutia:	10.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7016200875.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Jany Henčekovej, PhD. v právnej veci sťažovateľky (pôv. žalobkyňa): E. Y., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, t. č. umiestnená v D., zastúpenej Centrom právnej pomoci so sídlom Námestie slobody č. 12, 810 00 Bratislava, IČO: 30 798 841, proti žalovanému: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, so sídlom Hrobákova č. 44, 852 42 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BA6-234-012/2016-AV zo dňa 19.07.2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľky proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 9. augusta 2016 č. k. 1Sa/13/2016-27, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky právoplatný rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 9. augusta 2016 č. k. 1Sa/13/2016-27 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BA6-234-012/2016-AV zo dňa 19.07.2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky n a r i a d ť u j e, aby bola E. Y., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, t. č. umiestnená v D., spolu s maloletým dieťaťom L. E. Y., nar. XX.XX.XXXX, t. č. umiestnený v D., bezodkladne prepustená zo zaistenia.

Sťažovateľke p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

I.
Pribeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA6-234-012/2016-AV z 19.07.2016 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zákon č. 404/2011 Z.z.“) rozhodol o zaistení sťažovateľky (v prvostupňovom konaní žalobkyňa) na účel výkonu

administratívneho vyhostenia s uložením zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu 4 rokov (rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA6-234-008/2016-AV z 19.07.2016, ďalej len „rozhodnutie o vyhostení“) tak, že zaistil sťažovateľku so stanovením dĺžky doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac na dobu do 30.11.2016 v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce (ďalej na účely rozsudku len „ÚPZC Sečovce“).

2. Preskúmané rozhodnutie vychádza zo skutočnosti, že sťažovateľka bola v minulosti zadržaná hliadkou Policajného zboru na Slovensku a následne bola rozhodnutím o zaistení podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona č. 404/2011 Z.z. umiestnená v ÚPZC Sečovce z dôvodu, že lustráciami v informačnom systéme Eurodac bolo zistené, že je žiadateľkou o azyl na území iného členského štátu, a preto v danom prípade Dublinské stredisko Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „DS MÚ MV SR“) začne konanie podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013 (ďalej len „Dublinské nariadenie“) a sťažovateľku v zmysle Dublinského nariadenia vráti na územie Maďarskej republiky.

3. Sťažovateľka bola následne dňa 19.07.2016 prepustená z ÚPZC Sečovce z dôvodu, že DS MÚ MV SR konanie vo veci vrátenia účastníka konania na územie iného členského štátu. právoplatne zastavilo a v prípade sťažovateľky zanikol účel jej zaistenia. V rovnaký deň v čase o 08.20 hod. bola sťažovateľka na ulici pred ÚPZC Sečovce kontrolovaná v zmysle § 75 ods. 1 písm. a) zákona č. 404/2011 Z.z. s tým výsledkom, že sťažovateľka počas kontroly nevedela predložiť doklad totožnosti.

4. Vzhľadom na skutočnosti uvedené vyššie (viď bod č. 2) vzniklo podozrenie, že sťažovateľka má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt podľa § 2 ods. 1 písm. f) zákona č. 404/2011 Z.z. Žalovaný súčasne rozhodol o odňatí odkladného účinku odvolania voči rozhodnutiu o vyhostení podľa § 55 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Žalovaný v uvedenom rozhodnutí podľa § 83 ods. 2 písm. a) a písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. neurčil účastníkovi konania lehotu na vycestovanie z dôvodu, že v prípade účastníka konania možno predpokladať, že ujde alebo bude iným spôsobom mariť alebo sťažovať výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení, ako aj z dôvodu, že nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť a účastníka konania možno zaistiť podľa § 88 zákona č. 404/2011 Z.z.

II.

Konanie na krajskom súde

5. Sťažovateľka podala proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- zaistenie sťažovateľky je neúčelné a neefektívne,
- v rozhodnutí o vyhostení nie je uvedená krajina, do ktorej má byť sťažovateľka vyhostená,
- v odôvodnení rozhodnutia absentujú skutočnosti, ktoré by preukazovali vstup sťažovateľky od jej úteku až po jej zadržanie na územie niektorého zo štátov EÚ,
- ak je sťažovateľka nevyhostiteľná, jej zaistenie je neefektívne a neúčelné,
- konanie podľa Dublinského nariadenia bolo zastavené, MLR ju odmietla prijať, zaistenie je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o základných ľudských právach (ďalej len „Dohovor“),
- sťažovateľke mala byť určená lehota na vycestovanie alebo daná možnosť odkladu výkonu rozhodnutia o vycestovaní,
- nesúhlas s rizikom úteku, rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené,
- ani dĺžka jej zaistenia nie je odôvodnená.

6. Krajský súd v Košiciach v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť. Najmä zdôraznil, že sťažovateľka bez kontroly prechádzala hraničné priechody Európskej únie (ďalej len „EÚ“) bez jej legalizácie v ďalších členských štátoch EÚ, a toto konanie sťažovateľky ako aj jeho právne následky bližšie krajský súd analyzoval. Nevyčkanie ukončenia azylového konania v žiadanej krajine jednoznačne nasvedčuje tomu, že je preukázaná existencia rizika úteku sťažovateľky.

7. Ďalej krajský súd poukázal na to, že sťažovateľka nežiadala o azyl na území Slovenskej republiky. Navyše medzinárodná právna ochrana sťažovateľky prichádza do úvahy vo veciach zaistenia iba v tom prípade, ak je preukázaná jej legalita pobytu na území cudzieho štátu a je dôvodné očakávať, že bude ukončené azylové konanie alebo iné konanie na základe zákona č. 404/2011 Z.z.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

8. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka v zákonnej lehote podala kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t.j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj
- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t.j. krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

9. Sťažovateľka v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedla, že krajský súd:

- nereagoval v zmysle § 139 ods. 2 S.s.p. na námietku sťažovateľky, že v preskúmanom rozhodnutí ako aj v rozhodnutí o vyhostení absentuje
- o určenie krajiny, kam má byť sťažovateľka vyhostená, resp.
- o určenie krajiny, do ktorých miení žalovaný alebo má za to, že je možné vrátiť sťažovateľku,
- o skutočnosti ohľadom spôsobu, akým sťažovateľka vstúpila a tranzitovala cez iné krajiny po jej úteku zo Sýrie, či bola zadržaná štátnymi orgánmi týchto krajín, a teda či je možné preukázať spojitosť trasy sťažovateľky s konkrétnou krajinou,
- o rozbor informácií o situácii v krajinách, kam má byť sťažovateľka údajne vyhostená a či je jej vrátenie prípustné v zmysle čl. 3 Dohovoru,
- o analýza reálnej vyhostiteľnosti sťažovateľky a s tým spojeného účelu jej zaistenia,
- odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (analogia iuris kasačného súdu), ktorú sťažovateľka na niektorých rozhodovacích príkladoch prezentovala,
- svoj záver o existujúcom riziku úteku sťažovateľky odôvodnil nedostatočne a navyše sa mal snažiť doplniť chýbajúce odôvodnenie žalovaného,
- vyslovil záver o prípustnosti medzinárodnej ochrany sťažovateľke, ktorý je nezrozumiteľný.

10. Sťažovateľka navrhla, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušuje vec mu vracia na ďalšie konanie a súčasne aby rozhodol o jej prepustení zo zaistenia.

B)

11. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sťažovateľka v nej neuviedla žiadne nové dôkazy, ktoré by podstatnou mierou preukazovali iné skutočnosti ako boli zistené a že sa pridŕžiava svojho vyjadrenia k žalobe zo dňa 28.07.2016. Záverom žalovaný navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

12. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.)

predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka v skrátenej lehote včas (§ 443 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) bez povinného zastúpenia (§ 449 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) a s prihliadnutím na neformálnosť kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je v zmysle § 462 ods. 2 S.s.p. potrebné zmeniť tak, že zruší preskúmané rozhodnutie žalovaného a vec mu vracia na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 10. októbra 2016 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

13. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol správnu žalobu, ktorou sa sťažovateľka domáhala ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného o zaistení podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z., a preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sťažnostné dôvody kasačnej sťažnosti sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z., policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z.z., rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

Podľa § 88 ods. 4 veta prvá zákona č. 404/2011 Z.z., štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov.

Podľa § 89 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z.z., policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť a) hlásenia pobytu alebo b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z.z., policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“), správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

14. Sťažovateľka v dôvodoch kasačnej sťažnosti na prvom mieste uviedla, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ustanovenie § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p. nepochybne špecifikuje odňatie možnosti konať pred súdom (*denegatio iustitiae*), t.j. že ide o tak procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Správny súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p. ide najmä vtedy, ak správny súd v súdnom prieskume postupoval v rozpore so

všeobecne záväznými procesno-právnymi predpismi (najmä zákonom), a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 5 ods. 9 veta prvá S.s.p. majú účastníci v konaní pred správny súdom rovnaké postavenie a správny súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv].

15. Ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

16. V súvislosti s touto dôvodnou námietkou kasačný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru vo veciach zaistenia cudzincov (napr. 1SZa/7/2016, 1SZa/9/2016) a dodáva, že žalovaný správny orgán je v rámci rozhodovania o zaistení povinný skúmať, či zaistením osoby bol naplnený účel, vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení a či rozhodnutím o zaistení nedošlo k neprimeranému zásahu do práv účastníka, chránených inými právnymi predpismi. Nevyhnutným predpokladom pre vydanie rozhodnutia o zaistení cudzinca je v zmysle § 88 ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z.z. preukázanie existencie rozhodnutia o jeho administratívnom vyhostení. Rovnako tak v rozhodnutí o zaistení nesmie absentovať dôvodnosť zásadného zásahu do jeho osobnej slobody, spočívajúceho v jeho umiestnení do útvaru policajného zaistenia.

17. Povinnosťou žalovaného je preto odôvodniť rozhodnutie o zaistení tiež z hľadiska účelnosti zaistenia, uvedenej v § 90 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z.z. Reálnosť vyhostiteľnosti je podmienkou zaistenia cudzinca, a to z toho dôvodu, aby sa predchádzalo svojvôli pri zaistení. Preto žalovaný musí s riadnou starostlivosťou pristupovať k prevereniu možnosti vyhostenia cudzinca do krajiny jeho pôvodu, resp. tretej krajiny. Ak nie je cudzinec vyhostiteľný, nie je jeho zaistenie ani efektívne, ani účelné.

18. V súvislosti s uvedeným poukazuje kasačný súd na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010, z ktorého vyplynulo, že „konanie o zaistení a konanie o vyhostení sú síce dve odlišné konania, ale v žiadnom prípade nie sú úplne nezávislé či izolované. Uvedené konštatovanie podľa ústavného súdu vyplýva zo samotného účelu zaistenia, ktorým bol v danom prípade výkon administratívneho vyhostenia. Zákon umožňuje štátu, aby vo vhodných prípadoch mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhost'ovacie konanie, aby mohlo byť vyhostenie realizované. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj nevyhnutnosť zaistenia. Administratívne zaistenie nemusí byť nevyhnutné tým spôsobom, ako je to pri väzbe v trestnom konaní, kde musia byť naplnené väzobné dôvody... Podľa ústavného súdu obmedzenie osobnej slobody je viazané na účel zaistenia. Medzi zaistením a jeho účelom je úzka súvislosť. I keď definitívny záver týkajúci sa vyhostenia padne v inom konaní, súd nemôže ani pri rozhodovaní o zaistení ignorovať zjavné fakty, ktoré bránia vyhosteniu. Pri osobnej slobode je veľmi bezprostredne, priam na nerozlíšenie, previazaný hmotnoprávny a procesnoprávny komponent. Nie je náhoda, že práve ochrana osobnej slobody je tak podrobne upravená v ústave a dohovore. Podľa ústavného súdu najvyšší súd konštatovaním, že konanie o zaistení a konanie o vyhostení sú oddelené a neposúdením vyhostiteľnosti ako podmienky zaistenia porušil procesný komponent osobnej slobody sťažovateľa.“

19. Sťažovateľka v súvislosti s odňatím možnosti konať pred súdom poukazuje na absenciu odôvodnenia napadnutého rozsudku ohľadom jej žalobnej námietky o neurčení krajiny, do ktorej má byť vyhostená. Na tomto mieste kasačný súd považuje za potrebné upozorniť na skutočnosť, že v samotnom rozhodnutí o administratívnom vyhostení nie je uvedené, kam má byť cudzinec vyhostený. Rovnako tento údaj absentuje aj v rozhodnutí o zaistení, ktoré je predmetom tohto konania. Z tohto dôvodu logicky nie je ani možné skúmať základnú podmienku zaistenia sťažovateľa, ktorou je jej vyhostiteľnosť a v súvislosti s tým aj nepochybne relevantné otázky súvisiace s dĺžkou zaistenia ako sú efektívnosť, včasnosť a účelnosť administratívnych úkonov technického a organizačného charakteru potrebných pre samotné zabezpečenie vyhostenia, čo následne vyvoláva dôvodné pochybnosti o účele zaistenia.

Vylúčenie vyhostenia sťažovateľky do krajiny pôvodu nie je postačujúcou garanciou z pohľadu dodržania práv sťažovateľa podľa článku 3 Dohovoru a článku 33 Ženevského Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951. Pokiaľ teda rozhodnutie o zaistení na účel výkonu administratívneho vyhostenia nie je odôvodnené aj z tohto, vyššie uvedeného dôvodu, je z pohľadu kasačného súdu nedostatočne odôvodnené a teda nepreskúmateľné.

20. Krajský súd sa nezaoberal ani s prieskumom dostatočnosti argumentácie žalovaného k možnosti vyhostenia sťažovateľky do tretej krajiny, medzi ktoré je v prejednávanej veci nutné zahrnúť Turecko. Žalovaný sa v odôvodnení k tejto možnosti vôbec nevyjadril a z uvedeného dôvodu kasačný súd vyhodnotil postup krajského súdu ako rozporný so zákonnou požiadavkou uvedenou v § 139 ods. 2 S.s.p. (t.j. posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov žalovaného).

21. V tomto smere kasačný súd považuje za dôvodnú námietku sťažovateľky o tom, že krajský súd sa nezaoberal vyššie spomínanými vadami rozhodnutia žalovaného aj napriek tomu, že to sťažovateľka namietala už v podanej správnej žalobe. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti uznesenie Ústavného súdu SR č. IV. ÚS 378/08-55 zo dňa 16.12.2008, v ktorom ústavný súd uviedol, že v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

22. K námietke týkajúcej sa neposúdenia rizika úteku sťažovateľky kasačný súd uvádza, že krajský súd v napadnutom rozsudku správne konštatoval, že „Nevyčkanie ukončenia azylového konania v žiadanej krajine jednoznačne nasvedčuje tomu, že je preukázaná existencia rizika úteku migrujúceho utečenca, preto, ak žalovaný realizuje jeho vyhostenie akýmkoľvek spôsobom, či podľa medzinárodnej dohody alebo osobitného predpisu, je reálne zaistenie najmä aj v prípade príslušníkov jej rodiny, ktorí počas zaistenia majú zabezpečené ubytovanie, je chránený ich život a zdravie, ktoré by bez finančných prostriedkov garantované nemali“. Preto tento sťažnostný bod kasačný súd nepovažoval za dôvodný.

23. Kasačný súd sa stotožňuje so sťažnostným dôvodom podľa § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t.j. že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Okrem vyššie citovaných rozsudkov senátu IS kasačný súd poukazuje na sťažovateľkou citované rozsudky, a to najmä 1SZa/6/2016 a 10SZa/2/2015, ktoré sa týkajú účelnosti zaistenia a v plnom rozsahu sú aplikovateľné na prejednávanú vec sťažovateľky.

24. Sťažovateľka tiež namieta, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti musí kasačný súd zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra chápe kasačný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu veci, t.j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy na riadne zistené skutočnosti vyplývajúce z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu. Navyše právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

25. V súvislosti s uvedeným kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil tak závažné nedostatky právneho posúdenia v merite veci, aby z tohto dôvodu zrušil alebo zmenil napadnutý rozsudok. Preto tento dôvod kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako irelevantný.

26. Pozornosti kasačného súdu neuniklo, že sťažovateľke sa v zaistení narodil syn, nakoľko už v čase zaistenia bola sťažovateľka vo vysokom štádiu tehotenstva, o čom vypovedala v Zápisnici o vyjadrení účastníka konania, a teda žalovaný o tom mal vedomosť. Kasačný súd musí skonštatovať, že na sťažovateľku sa vzťahoval režim zraniteľnej osoby, zakotvený v § 2 ods. 7 zákona č. 404/2011 Z. z., z

čoho vyplýva, že krajský súd mal preskúmať aj argumentáciu žalovaného, prečo mal za preukázané, že boli splnené podmienky na vznik nevyhnutnosti zaistenia tehotnej ženy v zmysle § 88 ods. 8 zákona č. 404/2011 Z. z., ako aj to, či zaistenie sťažovateľky do 30.11.2016 spĺňa požiadavku zákonodarcu, aby zaistenie bolo na čo najkratší čas. V súčasnosti je v zaistení so sťažovateľkou aj jej novonarodené maloleté dieťa, na ktoré sa vzťahuje režim zraniteľnej osoby a preto je potrebné sledovať najlepší záujem dieťaťa, zakotvený v článku 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho alebo jej najlepších záujmov a ich prvoradá zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú, tak vo verejnej, ako aj v súkromnej sfére.

27. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatoval, že krajský súd dospel k nesprávnemu záveru, keď žalobu zamietol. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie trpí vadami, ktoré ho robia nezákonným, kasačný súd nezrušil napadnutý rozsudok, ale považoval za potrebné rozhodnúť v zmysle § 462 ods. 2 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

28. Vzhľadom na zmenu napadnutého rozhodnutia žalovaného kasačný súd rozhodol o bezodkladnom prepustení sťažovateľky a jej maloletého dieťaťa zo zaistenia v zmysle čl. 15 ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „návratová smernica“), ako aj čl. 5 ods. 4 Dohovoru, ktorý zakotvuje povinnosť nariadiť prepustenie osoby, ktorej zaistenie bolo nezákonné.

29. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd v zmysle ustanovenia § 467 ods. 1 a 2 S.s.p. v spojení s ustanovením § 175 ods. 1 a 2 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.